

Kraków, kapliczka przed bramą klasztoru na Bielanych, 1. poł. XVII w.

1. Kategoria

Zabytki sakralne, kapliczka

2. Położenie administracyjne

gm. Kraków, pow. krakowski, woj. małopolskie

3. Współrzędne

50.04575 19.83819

4. Kod w dokumentacji

Krakow-25-293

5. Opis

Kapliczka wykonana z tzw. czarnego marmuru dębnickiego* w warsztacie Zielaskich z Dębника**. Posiada formę kolumny ustawionej na czworobocznym, schodkowym postumencie i zwieńczonej nastawą w formie latarni, z metalowym krzyżem na szczycie. Na postumencie i na latarni przedstawionych jest osiem płaskorzeźbionych scen tworzących cykl Męki Pańskiej.

Sceny przedstawione na postumencie obejmują: Chrystusa w Ogrójcu (scena od strony północnej), biczowanie (zachód), Chrystusa przed Kajfaszem (południe) oraz wiązanie Chrystusa łańcuchem (wschód). Sceny na ściankach latarni przedstawiają kolejno: ukrzyżowanie (północ), przybijanie do krzyża (zachód), upadek pod krzyżem (południe) oraz koronowanie cierniem (wschód)***.

Podobne kolumny z czarnego marmuru dębnickiego znajdują się w Siedlcu koło Krzeszowic oraz przy drodze z Paczółtowic do Dębника. Na postumencie drugiej z tych kapliczek wyryte jest nazwisko Adama Negowicza, uzdolnionego artysty oraz cenionego organizatora i zarządcy, który w XVII wieku przez długi czas sprawował nadzór nad dębnickimi warsztatami kamieniarskimi z ramienia ich właścicieli, karmelitów z Czernej.

6. Uwagi

---

7. Źródła i materiały

* mianem marmuru dębnickiego określano podatną na polerowanie odmianę wapienia w kolorze od szarego do czarnego, która zwłaszcza w okresie baroku (XVII – pocz. XVIII w.) była poszukiwanym materiałem wykładzinowym i zdobniczym. Sporządzone z marmuru dębnickiego portale, ołtarze, epitafia i nagrobki, posadzki, balustrady oraz kominki znajdują się m.in. na Wawelu (zamek i katedra), w kościołach Krakowa i wielu innych miast Polski oraz za granicą (katedra św. Szczepana w Wiedniu). Z czarnego marmuru wykonane

zostało także wykończenie architektoniczne kościoła i klasztoru karmelitów bosych w Czernej, który przez długi czas był właścicielem dębnickich kamieniołomów.

** Kornecki Marian, *Natura i kultura w krajobrazie Jury, tom 1, Sztuka sakralna*, wyd. Zespołu Jurajskich Parków Krajobrazowych, Kraków 1993, s. 81.

*** Obecnie sceny częściowo zatarte, ich opis podajemy za: Marzena i Marek Florkowscy, *Przewodnik po eremie kamedułów na Bielanych w Krakowie*, Kraków 2009, s.11.

8. Dokumentacja w terenie

28 marca 2017 r.

